

vedno še najdeš, kaj novega in zanimivega. Zato se pa nadejamo, da nam dragi čitatelji ne bodo zamerili, če se še jedenkrat ozremo v ženski oddelek.

Omenili smo že, da so razstavljene čipke jedna najlepših stvari na razstavi. Razstava čipek ni le zanimiva v umetninskem in tehničnem temveč tudi zgodovinskem oziru. Kulturna zgodovina najde baš v tem oddelku kaj mnogo zanimivega.

Razstavljene so stvari iz raznih zgodovinskih, da celo tudi iz predzgodovinskih dob. Čipke so v Evropi baje izdelovali najprej prebivalci zgradb na kolih. V njih grobovih našle so se razne priprave, ki so jih rabili pri izdelovanju čipek. Na razstavi v Čikagu je zbirka tacih priprav iz nekdanjih dob. Najstarša taka orodja so iz kamna in kosti, pozneje iz bronu in naposled iz železa. Ta zbirka je zanimiva za temeljito proučenje in se nadaljuje do najnovejšega časa.

V Aziji so se z umetnem tkanjem in šivanjem najprej pečali Asirci in stari Indijanci, v Afriki pa Egipčani. Mnoge podobe predočujejo dela teh kulturnih narodov. Poleg teh podob je razstavljeno nekaj blaga, pajšolani, ki so je našli v starih egipčanskih grobovih. Razstavljena je celo staroegipčanska otroška nogovica.

Tudi pri Izraelcih je bilo umetno šivanje in vezenje jako razširjeno. Lepe hčere jeruzalemske nosile so plateno obleko in nenavadno fine pajčolane v najnežnejših vzorcih. Židje so sprva skrivali svojo umetnost ali pozneje so jo pa razkrili in postali učitelji kristjanom. Najprej so se umetna ženska dela razširila po Italiji, kjer je čipkarija posebno cvetela ob križarskih vojskah.

Posebno se je čipkarija razvila v Benetkah, kjer so jo pospeševali ložje. Delavke so bile kmalu toli spretni, da niso bile več navezane na prinerene vzorce, temveč so izumljale nove vzorce in nove vbode. Bralke so morda slišali, kako je lepa mlada Benečanka izumila rožni vbod. Ko je ženin njen odšel na daljše potovanje, jej je podelil šopek majskih rož, katere je utrgal sam. V samoti jej je bilo najljubše opravilo z iglo posnemati rožne liste. Ko se je ženin povrnil, ga je iznenadila z rožnim robom, v katerega je všila tisoč misel nanj. Rožni vbod je tako ugajal, da se je kmalu razširil po vseh Benetkah.

Poleg Benedek sta bila posebno Milan pa Genuva znana po svojih finih zlatih in kovinskih čipkah, ki so se posebno prodajale v Nemčiji in Franciji. Izdelovanje čipk je v srednjem veku Italiji donášalo lepe dohodke. Francozi so dolgo zavidali Italijo za to industrijo. Naposled se je pa čipkarija prinesla iz Italije v Francijo. Francoski poslaniki v Benetkah so pošiljali vzorce v svojo domovino in dobivali italijanske delavke, da so jih pošiljali v Francijo, kjer so učile Francozinje čipkarstva. Pa tudi to je mnogo pripomoglo, da se čipkarstvo preneslo v Italijo, da so francoski principi se ženili z italijanskimi princezinjami. Posebno je Katarina Medicejska, soproga Franca I. bila spretna izdelovalka čipek in je tudi druge rada učila čipkarstva. Njena najspretnjša učenka je bila

Ivana d' Albert, mati Henrika IV. in pa nesrečna Marija Stuart, soproga Franca II. francoskega.

Od Ivane d' Albert je razstavljena posteljna odeja, zastor in še več drugih rečij, katere je šivala s svojimi dvornimi damami, kadar je njen soprog Anton Burbonski bil v raznih vojskah.

Colbert, minister Ludovika XIII. ima silno mnogo zaslug za francosko čipkarstvo in podpiral ga je kralj. Colbertove čipke so jako znane po svoji lepoti. Najbolj je pa čipkarstvo cvetelo v Franciji za Ludovika XIV., kateri je sam jako ljubil čipke. Tedaj so nosili moški čipke za vratom, za pestemi in pa spodaj pri kratkih hlačah. Dame so jih nosile pri oblekah, v laseh in za pah-ljače. Tedaj se je porabilo toliko čipk, da so celi okraji na Francoskem od čipkarstva živeli.

In od vseh teh dob so ženska dela razstavljena v čikaški razstavi, ki daje torej jasen pogled v zgodovino ženskih del v raznih časih. Tu vidimo, kako so ob raznih časih ženska umetnostna dela napredovala, kako zopet propadala, kako so zopet menjale okus. (Dalje sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Nov način konserviranja lesa. Na Angleškem rabijo za konserviranje lesa naffalin, ki se nahaja v veliki posodi, v katero se pomaka les. Toplota kopeli znaša 90 ° C. ter prihaja skozi cevi, po katerih pride para v posodo. Les ostane 2 do 12 ur v kopeli, dokler ga naffalin popolnoma ne pronica. Tak les se baje jako rad da zlikati. Samo drgnenje s cunjjo mu uže podeli lep svit.

Cedrov les. V poslopji države Washington na svetovni razstavi v Čikagu je izpostavljen največji kos rudeče cedrovine, kar ga je kedaj prišlo med ljudij. Les je podelan v velikansko vazo, ki je 6 čevljev visoka in na vrhu štiri čevlje široka in ki sestoji iz jednega samega kosa. Zgradili so posebno stružnico, da so ta velikanski kos lesa ostružili in mu dali obliko vaze. Vaza je fino polirana in kaže na vseh svojih delih lepoto cedrovine. — O trpežnosti cedrovega lesa priča drug kos na razstavi. — Na tleh leži staro cedrovo deblo, iz katerega raste neke vrste jelka, ki je stara nad 200 let. Vsaj toliko časa je torej cedrovo deblo ležalo mrtvo v gozdu, a nikjer ni nič gnjilo in preperelo.

Nova knjiga za ključavničarje. Onim našim čitateljem, ki beró nemški, priporočamo novo knjigo: „Der praktische Schlosser“ (Praktični ključavničar), ki je izšla v zalogi O. Arnida v Stuttgartu. Knjiga ima zbirko jako rabljivih predlog in načrtov za razna ključavničarska dela od arhitekta Viljema Kicka. Vrata, vkladki, mreže za grobove, za stopnjice, za balkone, za ograje itd. so narisane deloma v pomanjšanem merilu, deloma v natorni velikosti. Knjiga izide v 10 snopičih, ki veljajo po 90 krajcarjev.

Kmetske stanovske zadruga.

(Dalje.)

§ 16. Delokrog okrajnih in deželnih zadrug je z namenom določen v § 2.

Posebno imajo zadruga poleg v zakonu o ustanovi dohodninskih zemljič odkazanih še sledeče naloge: